

STENBRONATUR

Naturhistorisk Museum i samarbejde med FO-Århus, DOF og Århus Kommunes Naturforvaltning

Fra larve til flyvende sommerfugl

Sommerfugle har fuldstændig forvandling og gennemgår fire meget forskellige livsstadier – æg, larve, puppe og voksen sommerfugl. Det er meget spændende at følge forløbet ude i naturen, men det er nemmere at følge udviklingen dagligt, hvis man indretter et terrarium til "sommerfuglelarve-bur". Larver af de almindeligste sommerfugle kan nemlig hentes hjem til skolen, hvor man så på tæt hold kan følge larven blive til puppe og senere til sommerfugl.

Aktivitet

Larver af de almindeligste sommerfugle – eller af én bestemt art – indsamles med forsigtighed. Det er overordentlig vigtigt, at eleverne noterer sig, hvilke planter larverne findes på. Larven er ofte knyttet til én bestemt plante og skal fodres med friske stængler og blade fra denne plante hver dag.

Larverne placeres i et terrarium med lidt grene og kviste, som de kan hæfte sig til, når de forpupper sig. Der skal "muges ud" dagligt i terrariet, så gammelt foder og ekskrementer ikke ligger og mugner.

Larven ændrer adfærd, når den skal til at forpuppe sig, idet den vandrer rundt for at finde et egnet sted til at forpuppe sig. Hold godt øje med puppen for efter 10-15 dage kommer der en farvetrålende sommerfugl frem. Der er visse tegn forud for forvandlingen. Et par dage før mørkner puppen lidt, og dagen før anes farverne på sommerfuglens vinger.

Sommerfugle er meget sårbare – især når de lige er kommet ud af puppen. Lad dem lige sidde og tørre et par timer, så vingerne bliver stive og kan bruges til at flyve med.

Bring forsigtigt de voksne sommerfugle tilbage til stedet, hvor I fandt larverne, og slip dem fri.

Før dagbog over sommerfuglens liv i de forskellige stadier.

Udvid iagttagelserne med feltundersøgelse af insekter i en botanisk have eller et andet sted med mange insekter.

Formål

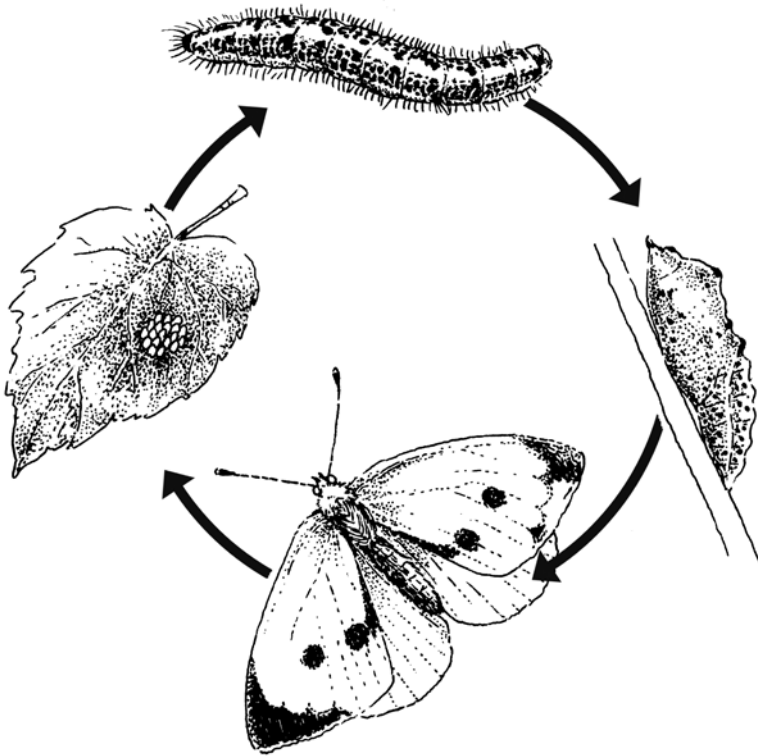
- at eleverne stifter bekendtskab med begrebet fuldstændig forvandling – et af naturens mysterier.
- at eleverne får indsigt i fødegrundlaget for forskellige sommerfuglelarver
- at eleverne arbejder med indsamling og iagttagelse af levende dyr

se mere på: www.nathist.dk

STENBRONATUR

Naturhistorisk Museum i samarbejde med FO-Århus, DOF og Århus Kommunes Naturforvaltning

Spørgsmål, der kan stilles

- Hvilke fire stadier gennemgår sommerfuglen i sin udvikling fra æg til voksen?
- Hvorfor skal larven fodres med en eller nogle få bestemte plantetyper?
- Spiser sommerfuglen noget, mens den er i puppestadiet?
- Hvorfor skal de voksne sommerfugle slippes fri?
- Hvordan får den voksne sommerfugl føde?

Her kan du læse mere

Danske dagsommerfugle, Michael Stoltze, Gyldendal, 2003

Vesteuropas insekter, M. Chinery, Gyldendal, 1987.

Hvirvelløse dyr, L. Sømme, Gad, 1999.

www.danmarksinsekter.dk

www.danskesommerfugle.dk

Tips til undervisningen

Nogle sommerfuglearter er fredede, men admiral, nældens takvinge, og dagpåfugløjede er forholdsvis almindelige, og deres larver kan bringes hjem til klassen. Især nældens takvinge er kendt for at være egnet til at følge fra larve til voksen sommerfugl indendørs. Kender man en haveejer med kål, er kålsommerfugl også en mulighed.

Det er væsentligt, at eleverne blive gjort opmærksomme på, at det er noget ganske særligt, at man henter dyr i naturen og tager dem med ind, så de ikke i tide og utide selv samler ind. Hverken larve eller puppe tåler at blive pillet ved. Undersøg hvilket tidspunkt det er bedst at finde æg og larver for de pågældende arter af dagsommerfugle. Nogle arter overvintrer i Danmark som voksne individer, og mange har flere generationer i løbet af en sæson.

se mere på: www.nathist.dk